Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 28ης Μαΐου 2020 *

«Αίτηση αναιρέσεως – Άρθρο 73, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου – Διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου με την οποία η προσφυγή κρίνεται προδήλως απαράδεκτη λόγω ελλείψεως ιδιόχειρης υπογραφής – Έντυπη μορφή του δικογράφου της προσφυγής που περιλαμβάνει την εκτύπωση πιστοποιημένης ηλεκτρονικής υπογραφής»

Στην υπόθεση C-309/19 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 15 Απριλίου 2019,

Asociación de fabricantes de morcilla de Burgos, με έδρα το Villarcayo (Ισπανία), εκπροσωπούμενη από τους J. Azcárate Olano και E. Almarza Nantes, abogados,

αναιρεσείουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι:

η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή**, εκπροσωπούμενη από τους F. Castillo de la Torre και I. Naglis,

καθής πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. S. Rossi, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský (εισηγητή) και F. Biltgen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Hogan

γραμματέας: M. Ferreira, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

Απόφαση

1 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η Asociación de fabricantes de morcilla de Burgos (Ενωση κατασκευαστών των μαύρων αιματιών του Burgos, Ισπανία) ζητεί την αναίρεση της διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 14ης Φεβρουαρίου 2019, Asociación de fabricantes de morcilla de Burgos κατά Επιτροπής (T-709/18, μη δημοσιευθείσα, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, EU:T:2019:107), με την οποία το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε ως προδήλως απαράδεκτη την προσφυγή της με αίτημα την ακύρωση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2018/1214 της Επιτροπής, της 29ης Αυγούστου 2018, για την καταχώριση ονομασίας στο μητρώο προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων [«Morcilla de Burgos» (ΠΓΕ)] (ΕΕ 2018, L 224, σ. 3, στο εξής: επίδικος κανονισμός).

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη

2 Με δικόγραφο που περιήλθε με τηλεομοιοτυπία στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 28 Νοεμβρίου 2018, η νυν αναιρεσείουσα άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση του επίδικου κανονισμού και με δύο πρόσθετα αιτήματα.

3 Δεδομένου ότι ο κανονισμός αυτός δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* στις 5 Σεπτεμβρίου 2018, η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής κατά του κανονισμού αυτού έληξε στις 29 Νοεμβρίου 2018.

4 Στις 29 Νοεμβρίου 2018, το δικόγραφο της προσφυγής περιήλθε σε έντυπη μορφή στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, έφερε δε διάφορες υπογραφές.

5 Εφαρμόζοντας το άρθρο 126 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να αποφανθεί με αιτιολογημένη διάταξη, χωρίς να συνεχίσει τη διαδικασία, και απέρριψε την προσφυγή ως προδήλως απαράδεκτη.

6 Στις σκέψεις 10 και 12 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε κατ' αρχάς ότι, κατά το άρθρο 73, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, «το πρωτότυπο του διαδικαστικού εγγράφου σε χαρτί πρέπει να φέρει την ιδιόχειρη υπογραφή του εκπροσώπου ή του δικηγόρου του διαδίκου» και ότι η μη τήρηση του κανόνα αυτού δεν μπορεί να θεραπευθεί, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου. Εν συνεχεία επισήμανε, στη σκέψη 15 της διατάξεως αυτής, ότι το δικόγραφο της προσφυγής σε χαρτί, το οποίο περιείχε το κύριο μέρος της προσφυγής καθώς και τα πρόσθετα αιτήματα, έπρεπε να θεωρηθεί ως ενιαίο δικόγραφο. Τέλος, στις σκέψεις 16 και 17 της εν λόγω διατάξεως σε συνδυασμό με τη σκέψη 6 της διατάξεως αυτής, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι, εφόσον καμία από τις υπογραφές επί του διαδικαστικού αυτού εγγράφου δεν ήταν ιδιόχειρη λαμβανομένου υπόψη ότι είχαν σαρωθεί, η προσφυγή ήταν προδήλως απαράδεκτη και δεν χρειαζόταν να επιδοθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Τα αιτήματα των διαδίκων ενώπιον του Δικαστηρίου

7 Με την αίτησή της αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα ζητεί από το Δικαστήριο:

– να κρίνει την αίτηση αναιρέσεως παραδεκτή·

– να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη στο σύνολό της,

– να κρίνει παραδεκτή την προσφυγή που ασκήθηκε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και να ακυρώσει τον επίδικο κανονισμό, και

– να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

8 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

9 Με τον μοναδικό λόγο αναιρέσεως που προβάλλει, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, ότι δεν τηρήθηκαν οι απαιτήσεις του άρθρου 73 του Κανονισμού Διαδικασίας του, όπως έχουν ερμηνευθεί από τη νομολογία. Υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι αυτή η πλάνη περί το δίκαιο στηρίζεται σε παραμόρφωση των πραγματικών περιστατικών εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου, καθόσον το Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένως έκρινε ότι το δικόγραφο της προσφυγής περιείχε σαρωμένες υπογραφές, ενώ οι υπογραφές αυτές ήταν στην πραγματικότητα εγκεκριμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, οι οποίες έπρεπε να εξομοιωθούν με ιδιόχειρες υπογραφές κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου.

10 Υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 256, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ και το άρθρο 58, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αίτηση αναιρέσεως περιορίζεται σε νομικά ζητήματα. Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο είναι το μόνο αρμόδιο να προβαίνει στη διαπίστωση και εκτίμηση των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών και να εκτιμά τα αποδεικτικά στοιχεία. Επομένως, η εκτίμηση των εν λόγω πραγματικών περιστατικών και αποδεικτικών στοιχείων δεν αποτελεί, εκτός αν συντρέχει περίπτωση παραμορφώσεώς τους, νομικό ζήτημα υποκείμενο, ως εκ της φύσεώς του, στον αναιρετικό έλεγχο του Δικαστηρίου (απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2019, Outsource Professional Services κατά EUIPO, C-528/18 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:961, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

11 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι μια τέτοια παραμόρφωση πρέπει να προκύπτει προδήλως από τα στοιχεία της δικογραφίας, χωρίς να χρειάζεται να πραγματοποιηθεί νέα εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων και ότι εναπόκειται στον αναιρεσείοντα να προσδιορίσει επακριβώς τα στοιχεία που παραμόρφωσε κατ' αυτόν το Γενικό Δικαστήριο, καθώς και να καταδείξει τα σφάλματα αναλύσεως τα οποία, κατά την εκτίμησή του, οδήγησαν το Γενικό Δικαστήριο στην παραμόρφωση αυτή (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 13ης Νοεμβρίου 2019, Outsource Professional Services κατά EUIPO, C-528/18 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:961, σκέψη 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

12 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η τελευταία σελίδα του πρωτοτύπου του εισαγωγικού δικογράφου φέρει, για καθέναν από τους δύο υπογράφοντες δικηγόρους, απεικόνιση ιδιόχειρης υπογραφής συνοδευόμενη από την έντυπη μνεία «υπογεγραμμένο ψηφιακώς εξ ονόματος του [ονόματος κάθε δικηγόρου]» καθώς και από κωδικό ταυτοποιήσεως που συνδέεται με το όνομα κάθε υπογράφοντος δικηγόρου και από την ημερομηνία και την ώρα κατά την οποία έγινε χρήση των εγκεκριμένων ηλεκτρονικών υπογραφών. Εξάλλου, οι σελίδες 25 και 26 του ίδιου πρωτοτύπου φέρουν επίσης απεικόνιση της ιδιόχειρης υπογραφής καθενός από τους δικηγόρους της προσφεύγουσας.

13 Όσον αφορά, πρώτον, τις απεικονίσεις των ιδιόχειρων υπογραφών που περιλαμβάνονται στις σελίδες 25 και 26 καθώς και στην τελευταία σελίδα του δικογράφου της προσφυγής, από τη φυσική εξέταση του πρωτοτύπου του δικογράφου της προσφυγής προκύπτει ότι πρόκειται για σαρωμένες εικόνες ιδιόχειρων υπογραφών, πράγμα που η αναιρεσείουσα δεν αμφισβητεί.

14 Όσον αφορά, δεύτερον, τις φερόμενες ως εγκεκριμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που περιλαμβάνονται στην τελευταία σελίδα του δικογράφου της προσφυγής, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι οι δικηγόροι της αναιρεσείουσας κατέχουν εθνικά πιστοποιητικά που τους παρέχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τέτοιες υπογραφές, δεδομένου ότι το πρωτότυπο του

δικογράφου της προσφυγής είναι σε έντυπη μορφή και όχι σε ηλεκτρονική, τα σχετικά με τις υπογραφές αυτές στοιχεία, μολονότι περιέχουν τη φράση «υπογεγραμμένο ψηφιακώς», δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι έχουν ηλεκτρονικό χαρακτήρα, αλλά πρέπει να θεωρηθούν απλές εκτυπωμένες ενδείξεις όπως οποιοδήποτε άλλο εκτυπωμένο στοιχείο του δικογράφου της προσφυγής.

15 Τρίτον, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η αναιρεσείουσα, το πρωτότυπο σε έντυπη μορφή του δικογράφου της προσφυγής δεν φέρει εγκεκριμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, αλλά, στην καλύτερη περίπτωση, είναι απλώς η εκτύπωση σε χαρτί ηλεκτρονικού εγγράφου που φέρει την εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή εκάστου δικηγόρου της αναιρεσείουσας.

16 Από τις τρεις προηγούμενες σκέψεις της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι, προκειμένου να εξακριβώσει, βάσει του άρθρου 73, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, όπως ίσχυε εν προκειμένω, αν το πρωτότυπο του δικογράφου της προσφυγής έφερε ιδιόχειρες υπογραφές, το Γενικό Δικαστήριο μπορούσε να λάβει υπόψη μόνον τις ιδιόχειρες υπογραφές που περιλαμβάνονταν στις σελίδες 25 και 26 καθώς και στην τελευταία σελίδα του δικογράφου της προσφυγής σε χαρτί, οι οποίες αποτελούν, όπως προκύπτει από τη σκέψη 13 της παρούσας αποφάσεως, σαρωμένες υπογραφές. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Γενικό Δικαστήριο ότι παραμόρφωσε τα πραγματικά περιστατικά κρίνοντας, στη σκέψη 6 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι το δικόγραφο της προσφυγής δεν έφερε ιδιόχειρες υπογραφές των εκπροσώπων της αναιρεσείουσας, αλλά μόνο σαρωμένες υπογραφές.

17 Εφόσον το πρωτότυπο του δικογράφου της προσφυγής δεν μπορεί να περιέχει εγκεκριμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, παρέλκει η εξέταση του επιχειρήματος της αναιρεσείουσας που στηρίζεται στην εξομοίωση των υπογραφών αυτών με ιδιόχειρες υπογραφές.

18 Δεδομένου ότι όλες οι υπογραφές που εμφανίζονται στο πρωτότυπο του δικογράφου της προσφυγής σε χαρτί πρέπει, επομένως, να χαρακτηριστούν σαρωμένες υπογραφές και η αναιρεσείουσα δεν αμφισβητεί τη λυσιτέλεια της συλλογιστικής που ανέπτυξε το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 10 έως 16 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως σε σχέση με τις υπογραφές αυτές, πρέπει να απορριφθεί η αιτίαση της αναιρεσείουσας με την οποία προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο συνεπεία της παραμορφώσεως των πραγματικών περιστατικών.

19 Επιπλέον, όσον αφορά, κατ' αρχάς, την αιτίαση της αναιρεσείουσας ότι οι δικηγόροι της συμμορφώθηκαν, για την κατάθεση του δικογράφου της προσφυγής, προς τις οδηγίες που τους δόθηκαν τηλεφωνικώς από τη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου, αρκεί η διαπίστωση ότι η αναιρεσείουσα δεν ισχυρίζεται ότι η Γραμματεία έδωσε οδηγίες στους δικηγόρους της να αποστείλουν, εις τριπλούν, το πρωτότυπο του δικογράφου της προσφυγής σε χαρτί το οποίο να περιλαμβάνει μόνο σαρωμένες υπογραφές καθώς και εκτύπωση των εγκεκριμένων ηλεκτρονικών υπογραφών και ότι, ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, τους παραπλάνησε.

20 Όσον αφορά, στη συνέχεια, την αιτίαση ότι η απαίτηση περί ιδιόχειρης υπογραφής, κατόπιν της θέσεως σε ισχύ του νέου Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, καταργήθηκε από 1ης Δεκεμβρίου 2018, ήτοι δύο μόνον ημέρες μετά τη λήξη της προθεσμίας ασκήσεως της προσφυγής, αρκεί η διαπίστωση ότι η αναιρεσείουσα δεν αμφισβητεί ότι ήταν όντως εφαρμοστέος ο εν λόγω Κανονισμός Διαδικασίας όπως ίσχυε πριν από την 1η Δεκεμβρίου 2018.

21 Τέλος, στο μέτρο που η αναιρεσείουσα επικαλείται την αρχή της αναδρομικότητας του επιεικέστερου ποινικού νόμου, πρέπει να επισημανθεί ότι, πέραν του γεγονότος ότι η υπό κρίση διαφορά δεν εντάσσεται σε ποινικό πλαίσιο, το απαράδεκτο της προσφυγής που έκρινε το Γενικό Δικαστήριο με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη δεν συνιστά «κύρωση» που επιβλήθηκε στην αναιρεσείουσα, αλλά αποτελεί απλώς συνέπεια της μη τηρήσεως, εκ μέρους της αναιρεσείουσας, ενός δικονομικού κανόνα που περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου.

22 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, πρέπει να απορριφθεί ο μοναδικός λόγος αναιρέσεως που προέβαλε η αναιρεσείουσα καθώς και, κατά συνέπεια, η αίτηση αναιρέσεως.

Επί των δικαστικών εξόδων

23 Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως απορρίπτεται ως αβάσιμη, το Δικαστήριο αποφαίνεται επί των δικαστικών εξόδων. Το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο έχει εφαρμογή στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, ορίζει ότι ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

24 Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της αναιρεσείουσας στα δικαστικά έξοδα και αυτή ηττήθηκε, η αναιρεσείουσα πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει την Asociación de fabricantes de morcilla de Burgos στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)